

# Andrzej Czerkawski

---

## Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej nt. "Pedagogika społeczna w Polsce : między stagnacją a zaangażowaniem"

---

Chowanna 2, 111-114

---

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„Chowanna”	Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego	Katowice 1998 [1999]	R. XLI (LII)	T. 2 (11)	s. 111—114
------------	--	-------------------------	-----------------	--------------	------------



## Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej nt. *Pedagogika społeczna w Polsce — między stagnacją a zaangażowaniem*

Z inicjatywy Katedry Pedagogiki Społecznej Uniwersytetu Śląskiego w dniach 23—24 października 1997 roku w Ustroniu-Jaszowcu odbyła się ogólnopolska konferencja pedagogów społecznych. Spotkanie to zgromadziło blisko 100 uczestników, reprezentujących większość ośrodków akademickich, uprawiających tę dyscyplinę naukową. Konferencja poświęcona była aktualnym i przyszłym wyzwaniom, przed jakimi stoi pedagogika społeczna w Polsce. Dla organizatorów konferencji (Katedry Pedagogiki Społecznej i jej kierownika — prof. zw. dr hab. Andrzeja Radziejwicz-Winnickiego) jej przygotowanie było logicznym zwieńczeniem podjętych w latach dziewięćdziesiątych rozważań, zebranych w dwóch kolejno wydanych po sobie pracach zbiorowych: *Pedagogika społeczna u schyłku XX wieku (zagadnienia wybrane)* pod redakcją A. Radziejwicz-Winnickiego (Katowice 1992) i *Problemy i tendencje rozwojowe we współczesnej pedagogice społecznej w Polsce* pod redakcją A. Radziejwicz-Winnickiego (Katowice 1995)

Oficjalnego otwarcia w imieniu władz Uniwersytetu Śląskiego dokonała Dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii — prof. dr hab. Władysława Łuszczuk. W imieniu organizatorów zebranych uczestników konferencji przywitał prof. zw. dr hab. Andrzej Radziejwicz-Winnicki oraz dr Elżbieta Górnikowska-Zwolak, przewodnicząca komitetu organizacyjnego konferencji.

Pierwszy dzień konferencji miał charakter plenarny. Obrady toczyły się w czterech grupach tematycznych; poszczególnym grupom przewodniczyli: prof. prof. Andrzej Radziewicz-Winnicki, Tadeusz Pilch, Ewa Marynowicz-Hetka, Henryk Gąsior. Na początku konferencji wygłoszono referaty o charakterze teoretycznym; wskazywały one nowe obszary działania, wyłaniające się w czasach przemian społeczno-gospodarczych. Jako pierwszy wystąpił prof. zw. dr hab. Tadeusz Lewowicki (Komitet Nauk Pedagogicznych PAN), który rozważał zakres tradycyjnych i nowych zadań pedagogiki społecznej w odniesieniu do aktualnych problemów życia społecznego. W podobnym duchu były utrzymane kolejne dwa wystąpienia — prof. dr. hab. Tadeusza Pilcha (Uniwersytet Warszawski) o granicach niezależności i zaangażowania pedagogiki społecznej w życie publiczne kraju oraz prof. zw. dr. hab. Mirosława Szymańskiego (WSP w Krakowie) o wyzwaniach stojących przed pedagogiką społeczną w okresie transformacji ustrojowych. Z pierwszego wystąpienia uczestnicy mogli dowiedzieć się o różnorodności obszarów, w które jest zaangażowana pedagogika społeczna. Autor skoncentrował się na możliwościach organizowania środowiska i rozwiązywania problemów lokalnych, a także zaangażowania w działalność polityczną na rzecz kształtowania globalnego ładu społecznego. Profesor M. Szymański natomiast przybliżył uczestnikom obrad nowe, nie zawsze łatwe do przewidzenia sytuacje oświatowe w czasach transformacji ustrojowej.

Referat prof. zw. dr. hab. Stanisława Kawuli (WSP w Olsztynie) nt. *Wsparcie społeczne wobec rodziny ryzyka a zasada pomocniczości*, pod nieobecność autora odczytała Ewa Kantowicz. W kolejnym wystąpieniu pt. *Ruchy instytucjonalne i pedagogika społeczna — w poszukiwaniu uzasadnień działania społecznego* prof. dr hab. Ewa Marynowicz-Hetka (Uniwersytet Łódzki) w sposób syntetyczny przybliżyła założenia podejść instytucjonalnych (pedagogika instytucjonalna), umożliwiających działania praktyczne w pedagogice społecznej.

Pierwszą część konferencji zakończyło wystąpienie prof. dr. hab. ks. Jana Śledzianowskiego (WSP w Kielcach), w którym zaprezentował wyniki badań o spostrzeganiu przez młodych ludzi osobowości Jana Pawła II. W interesującym referacie oprócz wyników badań empirycznych zostały przedstawione propozycje, w jaki sposób wykorzystać i włączyć naukę Jana Pawła II do pedagogiki społecznej.

Po przerwie wystąpienia koncentrowały się na zagadnieniach szczegółowych — i tak prof. dr hab. Wiesław Dykcik (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza) zaprezentował rozwój pedagogiki specjalnej w kontekście społecznego zaangażowania na rzecz jednostek odbiegających od normy. Kwestię kształcenia pedagogów specjalnych przedstawił gość ze Słowacji prof. dr hab. Stefan Vasek (Pedagogicka Fakulta Univerzity Komenskeho w Bratysławie. Następny referat — prof. dr. hab. Jerzego Stochmiałka (WSPS w Warszawie) — dotyczył problemów związanych z udzielaniem pomocy pedagogicznej dorosłym osobom niepełnosprawnym. W kolejnym wystąpieniu prof. dr hab. Wiesław

Ambrozik poruszył kwestie postrzegania zagrożeń wychowawczych w środowisku wiejskim oraz możliwości ich przeciwdziałania. Referat prof. dr. hab. Jerzego Sznagałskiego (Uniwersytet Warszawski) poświęcony był kształceniu liderów organizacji pozarządowych. Problem ten jest istotny, gdyż sektor pozarządowych usług społecznych rozwija się bardzo dynamicznie w Polsce, a dobre nim zarządzanie przynosi konkretne korzyści dla oczekujących wsparcia społecznego. Ostatnim mówcą tej części obrad był prof. dr. hab. Kazimierz Wenta, który w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę uczestników konferencji na efekty otwarcia się środowisk lokalnych na cywilizację informatyczną.

Po przerwie obiadowej kontynuowano obrady plenarne. Profesor dr. hab. Jacek Piekarski (Uniwersytet Łódzki) zaprezentował teoretyczne problemy, jakie pojawiają się, kiedy na pedagogikę społeczną patrzymy jak na dyscyplinę zaangażowaną. Z kolei doc. dr Henryk Gąsior (Uniwersytet Śląski) przedstawił komplementarny projekt funkcji pedagoga społecznego, uznanego tu za animatora działań edukacyjnych w środowisku lokalnym. Wystąpienie dr. hab. Wiesława Ciczkowskiego (Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie) poświęcone było próbie porównania koncepcji podmiotowości (Jana Szczepańskiego i Piotra Sztompki) z teorią sił społecznych, przyjętą w pedagogice społecznej. Profesor dr. hab. Henryk Cudak (WSP Kielce) poruszył problem kultury pedagogicznej społeczeństwa jako obszaru badań pedagogiki społecznej. Gość z Bremen (RFN) dr Henryk Siemieniak zaprezentował aktualne problemy wychowania w Niemczech.

Ostatnią część obrad plenarnych rozpoczęło wystąpienie prof. dr. hab. Anny Zawadzkiej (Uniwersytet Wrocławski), która zaprezentowała formy i sposoby promocji spędzania wolnego czasu przez młodzież, a zwłaszcza problem odpowiedzialności pedagogów za organizowanie wakacyjnego wypoczynku dzieci i młodzieży. Profesor dr. hab. Marian Śnieżyński (WSP w Krakowie) przedstawił wychowawcze funkcje szkoły i wskazał warunki, jakie muszą być spełnione do realizacji tych funkcji. Doktor Dana Knotowa (Uniwersytet Masaryka w Brnie) zarysowała problemy związane z pedagogiką społeczną w Czechach, a dr Danuta Waloszek (WSP w Zielonej Górze) wygłosiła referat dotyczący edukacyjnego porozumienia nauczycieli i rodziców. Profesor dr. hab. Paweł Tyrała (WSP w Rzeszowie) przybliżył słuchaczom zagadnienie wykorzystania edukacji obronnej w łągodzeniu sytuacji kryzysowej; dr dr Bożena Kiełtyka-Zajac i Antoni Zajac (WSP w Rzeszowie) zwrócili uwagę uczestnikom konferencji na potrzebę przygotowania społeczeństwa do krytycznego i wartościującego odbioru informacji z mass mediów. W ostatnim wystąpieniu prof. dr. hab. Stanisław Juszczyk (Uniwersytet Śląski) omówił korelacje, jakie występują pomiędzy systemem szkolnictwa wyższego w Polsce a szkolnictwem europejskim.

Duża liczba wystąpień spowodowała, że zabrakło czasu na dyskusję dotyczącą tematów poruszanych w referatach. W takiej sytuacji interesujące uczestników tematy i zagadnienia omawiano w kularach konferencji.

W drugim dniu obrady odbywały się w poszczególnych sekcjach. Organizatorzy przewidzieli trzy sekcje tematyczne: 1) *Szkola a system społeczny*; 2) *Strukturalne determinanty przemian w lokalnych środowiskach wychowawczych*; 3) *Współczesne zagrożenia patologią społeczną w okresie przemian społecznych oraz wybrane problemy pracy socjalnej*. Każda z sekcji liczyła od siedmiu do dziesięciu referentów; ich wystąpienia miały w przeważającej większości charakter empiryczny, a wielość wątków badawczych, podejmowanych przez pedagogów społecznych, może świadczyć o ciągłym rozwoju tej dyscypliny naukowej. Po zakończeniu obrad w sekcjach wszyscy uczestnicy spotkali się na podsumowujących obradach plenarnych. Sprawozdania z obrad w sekcjach przedstawili prowadzący prof. prof. Jacek Piekarski, Jerzy Modrzewski, Mirosław Szymański.

Na zakończenie konferencji podsumowania dwudniowego spotkania pedagogów społecznych dokonał prof. zw. dr hab. Andrzej Radziewicz-Winnicki. W swoim wystąpieniu wyraził zadowolenie z bogactwa poruszanych problemów, zagadnień, jak i prezentacji z badań empirycznych. Obrady wykazały, że pedagogika społeczna w Polsce ma wiele do powiedzenia w naukach pedagogicznych. Dziękując uczestnikom, Profesor zapowiedział, że w możliwie najkrótszym czasie materiały pokonferencyjne zostaną wydrukowane, dzięki czemu czytelnik będzie mógł w sposób całościowy zapoznać się z dorobkiem konferencji.

*Andrzej Czerkawski*